

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aşkın GENÇ

Kayseri Milletvekili

Kayseri Pınarbaşı Uzunyayla Platosu'nda Zamantı Irmağı'nın kurumasına yol açan aşırı yeraltı suyu kullanımı, enerji ve doğal kaynaklar perspektifinden de ciddi endişeler doğurmaktadır. Yeraltı sularının plansız ve yoğun biçimde çekilmesi sadece su rezervlerini tüketmekle kalmamakta, aynı zamanda jeolojik dengeyi etkileme potansiyeli taşımaktadır. Dünyada ve ülkemizde benzer durumlar incelendiğinde, aşırı yeraltı suyu çekimine bağlı olarak geniş alanlarda zemin çökmeleri, obruklar ve altyapıda hasarlar meydana gelebildiği bilinmektedir. Konya Ovası gibi örneklerde, kontrolsüz su kullanımının yer kabuğunda yarattığı boşluklar nedeniyle çeşitli bölgelerde yüzey çökmesi ve toprak deformasyonları yaşandığı rapor edilmiştir. Uzunyayla'da da yeraltı su seviyesinin dramatik biçimde düşmesinin, toprak yapısında geri dönülmez bozulmalara ve hatta uzun vadede deprem riskinde artışa neden olabileceği yönünde kaygılar dile getirilmektedir.

Öte yandan, Zamantı Irmağı'nın kuruması, bu ırmağın beslediği Seyhan Nehri Havzası açısından da enerji ve su yönetimi boyutunda olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Zamantı Irmağı, Seyhan Nehri'ni oluşturan iki ana koldan biri olup Kayseri'den başlayarak Adana'ya kadar uzanan geniş bir havzayı beslemektedir. Seyhan Nehri üzerinde kurulu barajlar ve hidroelektrik santraller göz önüne alındığında, kaynak sularının kesilmesi enerji üretimini ve sulama imkanlarını da etkileyecektir. Nitekim Adana'da kuraklık ve sıcak hava nedeniyle barajlardaki doluluk oranları son yıllarda tehlikeli seviyelere gerilemiştir; 2024 yılında Seyhan Baraj Gölü

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

aktif doluluk oranının %10'un dahi altına düştüğü kaydedilmiştir. Uzunyayla'dan doğan suların kesilmesinin, halihazırda düşük seviyelerde olan Seyhan havzası su bütçesini daha da azaltarak uzun vadede hem tarımsal sulamayı hem de hidroelektrik enerji üretimini sekteye uğratacağı açıktır.

Bu nedenle Uzunyayla'da yeraltı suyu rezervlerinin korunması ve akılcı yönetimi, çevresel bir gerekliliğin yanı sıra stratejik bir kaynak yönetimi zorunluluğudur. Yeraltında oluşabilecek boşluklar ve basınç değişimleri, yalnız ekosistemi değil, bölgedeki altyapı ve enerji yatırımlarını da riske atabilir. Bu çerçevede Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, yer altı doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir kullanımını teminen devreye girerek ilgili kurumlarla iş birliği yapması beklenmektedir.

Bu bağlamda;

1. Uzunyayla bölgesinde azalan yeraltı suyu seviyelerinin yol açabileceği jeolojik riskler konusunda Bakanlığınız tarafından bir inceleme yapılmakta mıdır? Aşırı su çekimine bağlı zemin çökmeleri, obruk oluşumları veya benzeri etkilerin gerçekleşme ihtimaline dair Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) gibi bağlı kuruluşlarınız tarafından yürütülen bir araştırma var mıdır?
2. Bölgede 300-500 metre derinlikte açılan sondaj kuyularının açılma süreçleri Bakanlığınızın herhangi bir denetimine tabi midir? Bu çapta derin sondaj faaliyetlerinin yer altı doğal kaynaklarına etkisi göz önüne alındığında, bu kuyuların açılması için gereken teknik izin ve kontrol mekanizmaları hakkında Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
3. Uzunyayla Platosu'nda yer altı su seviyesinin hızla düşmesinin engellenmesi ve yer altı yapısının korunması için alınan bir tedbir var mıdır? Örneğin, yer altı suyu çekiminin sınırlandırılması veya kontrollü yapılması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın DSİ ve diğer kurumlarla koordineli bir önlem planı bulunuyor mu?
4. Zamantı Irmağı'ndaki su azalışının Seyhan Nehri üzerindeki hidroelektrik santrallerin üretim kapasitesine etkisi değerlendirilmiş midir? Bu konuda Bakanlığınız ile Devlet Su İşleri veya Enerji piyasası düzenleyici kurumlar arasında herhangi bir bilgi paylaşımı ya da ortak çalışma yapılmakta mıdır?
5. Kaçak veya kontrolsüz sondaj kuyularında kullanılan enerjinin tespitine yönelik bir takip sistemi mevcut mudur? Özellikle ruhsatsız kuyuların elektrik şebekesine bağlantıları ya da akaryakıt kullanımları konusunda Bakanlığınızca denetim veya kısıtlama getirilmesine dair bir çalışma yapılmakta mıdır?